



Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter Tweede Kamer der Staten-Generaal
postbus 20018
2500EA Den Haag

Datum 14 april 2020
Betreft FSV

Geachte voorzitter,

Op maandag 2 maart jongstleden hebben wij uw Kamer naar aanleiding van diverse mediaberichten een brief gestuurd¹ over een applicatie met de naam Fraude Signalering Voorziening (FSV) die tot voor kort bij de Belastingdienst in gebruik was. In het Algemeen Overleg Belastingdienst op 4 maart 2020 hebben we nader met elkaar gesproken over FSV en heeft uw Kamer veel vragen gesteld die wij toen niet konden beantwoorden omdat wij dit goed wilden uitzoeken. In dat Algemeen Overleg Belastingdienst hebben wij daarom toegezegd om uw Kamer voor het meireces een brief te sturen met aanvullende informatie over FSV. Met deze brief doen wij deze toezegging gestand.

Laten we vooropstellen dat uit het onderzoek van de Belastingdienst naar wat is misgegaan ten aanzien van FSV geen fraai beeld naar voren komt. Er zijn zaken niet goed gegaan. Signalen van mogelijke fraude werden in FSV geregistreerd, waarbij er nauwelijks onderscheid was in de betekenis en het gewicht van de melding. Deze signalen waren voor veel medewerkers van de Belastingdienst raadpleegbaar. Ook gebruikten de directies binnen de Belastingdienst de applicatie ieder op hun eigen manier waardoor uniformiteit in werkwijze ontbrak. Daarbij had FSV ook geen archief of schoningsfunctie (om gegevens weer uit FSV te verwijderen), wat het risico op het werken met verouderde gegevens in de hand werkte. Ook werden gegevens hierdoor niet uit FSV gehaald als bleek dat een signaal van mogelijke fraude onterecht was. Daarnaast was er sprake van een summiere logging binnen de applicatie, waardoor niet te reconstrueren is wie, wat, met welke informatie heeft gedaan.

Toen deze risico's met betrekking tot de gegevensverwerking uit de gegevenseffectbeschermingsbeoordeling (GEB) bleken, heeft de Belastingdienst in mei 2019 maatregelen genomen. Maar naar nu blijkt was dit onvoldoende. Dit omdat de GEB een te beperkte reikwijdte had en er alleen naar de applicatie is gekeken. Daardoor zijn de verwerkingen (hoe werd de informatie gebruikt in de toezichtsprocessen) van de gegevens uit FSV niet tegen het licht gehouden. Dit terwijl deze verwerkingen juist bekeken hadden moeten worden om een oordeel te kunnen geven over de rechtmatigheid van de gegevensverwerking.

¹ TK 2019-2020, 31066, nr. 604

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk
2020-0000073486

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
PM

Dit had mogelijk eerder boven tafel kunnen komen als de [] van de Belastingdienst en de [] om advies waren gevraagd over de uitkomsten van de GEB. Helaas is dit te laat gedaan en is pas na vragen van de pers actie hierop ondernomen. Als dit wel (al in 2019) was gebeurd, was eerder onderkend dat de GEB FSV een te beperkte reikwijdte kent. Door de beperkte reikwijdte van de GEB FSV, zijn niet alle risico's voor de burger bij de verwerking van de persoonsgegevens in kaart gebracht. Hierdoor is er geen zekerheid of de in de GEB beschreven en genomen maatregelen, zoals schoning van oude gegevens en het beperken van het aantal gebruikers, afdoende zijn om alle privacy-risico's in de toezichtsprocessen waarin FSV gebruikt werd, te mitigeren.

Dat is ook de reden waarom in de avond van 27 februari 2020 de applicatie FSV is uitgeschakeld en niet meer toegankelijk is. Zoals wij in de brief van 2 maart jongstleden schreven zijn wij van mening dat de beslissing om (tijdelijk) te stoppen met de FSV veel eerder genomen had moeten worden. Om alle privacy-risico's in de verwerkingen waarin gebruik wordt gemaakt van FSV in kaart te brengen worden er op dit moment nieuwe GEB's uitgevoerd op deze verwerkingen. Daaruit moet naar voren komen of hier nog maatregelen nodig zijn. Als dit zo blijkt te zijn dienen deze maatregelen te worden uitgevoerd. Totdat hier helderheid over is en eventuele maatregelen zijn uitgevoerd blijft FSV uitgeschakeld. Wij hebben in ieder geval geconstateerd dat voor processen waarvoor FSV gebruikt wordt een aantal zaken moeten verbeteren: een weging/beoordeling van het signaal voordat het in FSV wordt opgenomen en ten aanzien van het gebruik van het signaal en de mogelijkheid om gegevens, te verwijderen als blijkt dat een signaal in FSV onterecht was.

Naar aanleiding van deze casus hebben we aan de Belastingdienst gevraagd hoe het zit met andere verwerkingen en applicaties. Om dit voor alle verwerkingen en applicaties in kaart te brengen is ongeveer zes maanden nodig. De Belastingdienst is het traject ten aanzien van de andere verwerkingen en applicaties gestart. Sneller dan zes maanden kan niet, omdat...PM

Omdat het traject zes maanden gaat duren is voor ons echter onvoldoende duidelijk of er nu risicovolle verwerkingen en applicaties zijn waarvan onduidelijk is of die voldoen aan de vereisten van de AVG. Het is volgens ons onwenselijk om hier zes maanden op te wachten terwijl de verwerkingen en applicaties nog steeds gebruikt worden. Omdat andere verwerkingen en applicaties van groot belang zijn voor de taak van de Belastingdienst heeft de Belastingdienst op ons verzoek een QuickScan gedaan ten aanzien van verwerkingen met de grootste risico's voor burgers en bedrijven.

Beschrijven wat QuickScan behelst
Conclusie en maatregelen nav QuickScan.

Naast deze QuickScan gaat de Belastingdienst zoals aangegeven door met het bekijken van alle verwerkingen. Zoals aangegeven is er om alles te beoordelen een periode van zes maanden nodig. Dat betekent dat we nu geen 100% zekerheid hebben. Wij kunnen dus helaas nu niet uitsluiten dat er nog verwerkingen en applicaties naar boven komen waar maatregelen genomen moeten worden om aan de AVG te voldoen. Maar de QuickScan geeft een eerste indruk op de meest risicovolle processen voor de burger en bedrijven. Omdat de

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

QuickScan is gedaan op de risicovolle processen voor burgers en bedrijven achten we het risico voor de overige processen aanvaardbaar.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Naast het onderzoek naar alle verwerkingen binnen de Belastingdienst versterken wij ook de positie van de functionaris voor de gegevensbescherming

Ons kenmerk
2020-0000073486

PM

Het is voor de Belastingdienst essentieel om te kunnen beschikken over informatie over de naleving van wet- en regelgeving door belastingplichtigen en toeslaggerechtigden. Bijvoorbeeld Tips en Kliks, maar ook informatie van andere overheidsorganisaties kunnen daarbij van groot belang zijn. Van een overheidsorganisatie mag worden verwacht dat hij een fraudeaanpak heeft ingericht om misbruik met publieke middelen te voorkomen en aan te pakken en de informatie die daarover wordt aangedragen dient daarom ook geregistreerd te worden. FSV was een applicatie hiervoor. Van belang is om hierbij op te merken dat er altijd (individueel) aanvullend onderzoek wordt gedaan voordat de Belastingdienst een fiscaal standpunt inneemt of een oordeel geeft over een aanvraag voor een toeslag en voordat er gevolgen aan worden verbonden voor de betreffende belastingplichtige dan wel toeslaggerechtigde. Dat gebeurt dus niet op basis van de enkele registratie in FSV.

PM hoe nu signalen registreren zonder FSV en gevolgen fraudeaanpak?

Met opmerkingen

Business invullen

De fraudeaanpak van de Belastingdienst dient wel passend te zijn voldoende waarborgen te bevatten. Er lopen daarom een aantal trajecten om dit nader tegen het licht te houden en te verbeteren waar wij in de brief nader op in zullen gaan.

De situatie met betrekking tot FSV is exemplarisch voor een te veel intern gerichte Belastingdienst. Zoals eerder aangegeven streven we naar een dienstverlenende en open dienst die handelt met oog voor de menselijke maat en die betrouwbaar is. Ook binnen de gehele organisatie van de Belastingdienst moet sprake zijn van een open en veilige cultuur, waar dilemma's worden besproken en er continue reflectie is op wat beter kan². Het verandertraject naar de gewenste cultuur is in volle gang.

Tegelijkertijd concluderen wij dat dit de zoveelste gebeurtenis in korte tijd is waarbij de Belastingdienst er niet goed op staat. En waarbij er pas acties in gaan worden gezet of maatregelen worden genomen nadat er door de pers vragen zijn gesteld.

Daarom zijn wij voornemens om

PM extern toezicht

In deze brief zullen wij ingaan op de volgende onderwerpen:

1. Achtergrond
 - 1.1 Fraudeaanpak belastingdienst
 - 1.2 Waarom een applicatie als FSV
 - 1.3 Contra- informatie
 - 1.4 Proces van signaal tot en met onderzoek
 - 1.5 hoe nu omgaan met fraudesignalen zonder FSV
2. FSV
 - 2.1 Hoe is FSV tot stand gekomen
 - 2.2 Welke informatie staat er in FSV

² TK 2019-2020, 31066, nr. 607

- 2.3 Externe overheidsorganisaties
- 2.4 Wie gebruikten FSV
- 2.5 Hoeveel (rechts) personen staan er in FSV
- 3. Specifieke rol FSV bij Toeslagen
- 4. FSV in relatie tot de AVG (inclusief de GEB) en andere rechten burgers en bedrijven
 - 4.1 FSV voldoet niet aan de AVG
 - 4.2 Totstandkoming GEB en tijdlijn
 - 4.3 Informatievoorziening bewindspersonen
 - 4.4 Betrekken ☐ en AP
 - 4.5 Openbaar maken GEB
 - 4.6 Overige rechten burgers en bedrijven
 - 4.6.1 Inzagerecht
 - 4.6.2 FSV corrigeren of gegevens laten verwijderen
 - 4.6.3. Recht van bezwaar
 - 4.6.4 Compensatie
- 5. Wat gaan we doen
 - 5.1 FSV laten voldoen aan de AVG
 - 5.2 Zijn de andere verwerkingen en applicaties wel conform de AVG?
 - 5.3 Versterking positie ☐
 - 5.4 Trajecten verbetering fraudeaanpak
 - 5.4.1 Opvolging fraudesignalen
 - 5.4.2 Fraudemeldpunten
 - 5.4.3. Specifieke trajecten binnen directies
- 6. Extern toezicht BD
- 7. Afsluiting en conclusie

Uw Kamer heeft tevens een aantal schriftelijke vragen gesteld over FSV. Dit zijn de vragen van het lid Leijten (SP) over 'de Fraude Signalering Voorziening (FSV)', de vragen van het lid Omtzigt (CDA) over 'de Fraude Signalering Voorziening' (FSV) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)' en de vragen van het lid Azarkan (DENK) over 'het bestaan van een geheime zwarte lijst van vermeende fraudeurs die veel mensen gedupeerd heeft'.³ Zoals toegezegd zijn de antwoorden op deze vragen bij deze brief gevoegd zie hiervoor bijlagen PM.⁴ Verder ontvangt u het antwoord op de vragen die over FSV zijn gesteld naar aanleiding van 'berichtgeving van Follow The Money over de toeslagenaffaire'.⁵

1. Achtergrond

1.1 Fraudeaanpak Belastingdienst

De uitvoerings- en toezichtstrategie van de Belastingdienst is gericht op het voorkomen van fouten aan de voorkant. De Belastingdienst wil het gedrag van burgers en bedrijven zodanig beïnvloeden dat zij zoveel mogelijk uit zichzelf de regels naleven. Het streven naar naleving en het betalen van belasting door goedwillende burgers en bedrijven wordt echter ondermijnd door diegenen die bewust de regels niet naleven. Het is daarom belangrijk dat de Belastingdienst ook aandacht besteedt aan deze (kleine) groep en dat we optreden als we een vermoeden van fraude hebben. Van een overheidsorganisatie mag worden verwacht dat hij een fraudeaanpak heeft ingericht om misbruik met publieke middelen te voorkomen en aan te pakken. Fraudebestrijding is als onderdeel van onze uitvoerings- en toezichtstrategie een van de kerntaken van de

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

³ 2020Z04218, 2020Z04221 en 2020Z04222

⁴ TK 2019-2020, 31066, nr. 614

⁵ 2020Z05014/2020D10405

Belastingdienst. Daarbij is het uiteraard van belang dat de reactie van de Belastingdienst passend is, de fraudebestrijding dient dus op een zorgvuldige manier te worden uitgevoerd. Verder vragen verschillende groepen belastingplichtigen en toeslaggerechtigden, zoals burgers en bedrijven, om een verschillende aanpak. Bij de aanpak van fraude is het van belang dat signalen van mogelijke fraude kunnen worden geregistreerd.

1.2 Waarom een applicatie als FSV

Fraudebestrijding start met een signaal van mogelijke fraude. Deze signalen over mogelijke fraude kunnen intern uit onderzoeken van de Belastingdienst (reguliere controles) naar voren komen. Ook krijgt de Belastingdienst signalen van buitenaf, bijvoorbeeld via burgers of andere overheidsorganisaties. Niet elk fraudesignaal leidt tot onderzoek naar fraude. Beschikbare inzet en ernst van signaal bepalen of een signaal opgepakt wordt.

Voorbeeld

PM wat voor soort signalen burgers en andere overheidsorganisaties

Deze signalen worden handmatig door beoordelaars ingevoerd. Het is daarom van belang voor de Belastingdienst om deze signalen in het kader van de uitvoering van zijn wettelijk taak vast te leggen. Signalen over (mogelijke) fraude moeten uiteraard wel zorgvuldig worden vastgelegd en onderzocht. Voor het registreren van signalen over (mogelijke) fraude maakte de Belastingdienst gebruik van FSV. FSV is een applicatie om deze signalen in te registreren. De signalen uit deze applicatie worden gebruikt bij het beoordelen van aangiften of het toekennen van toeslagen.

Dat er informatie over iemand in FSV staat wil overigens nog niet zeggen dat iemand fraude heeft gepleegd. Wel kan een registratie van een signaal van mogelijke fraude in FSV een nader onderzoek tot gevolg hebben. Belangrijk is dat conclusies pas worden getrokken na dat onderzoek. Wij zullen hieronder nader ingaan op wat er in FSV wordt geregistreerd, welke soorten informatie dit kunnen zijn en wat er in verschillende gevallen met deze informatie door de Belastingdienst wordt gedaan.

1.3 Contra-informatie

De Belastingdienst maakt aan de hand van de uitvoerings- en toezichtstrategie voortdurend keuzes over waar de beschikbare capaciteit op wordt ingezet. Om dat zo goed mogelijk te doen, wordt de beschikbare capaciteit ingezet op de aangiften met het grootste financiële en/of fiscale belang en de hoogste risico's op niet naleving (het zogenoemde risicogerichte toezicht). Daarbij maakt de Belastingdienst gebruik van contra-informatie. Voorbeelden zijn renseignementen, tips en kliks van andere overheidsorganisaties, Meld misdaad anoniem of burgers. De Belastingdienst kan deze contra-informatie naast de aangifte leggen, om het met elkaar te vergelijken. FSV is een applicatie die gebruikt kan worden om contra-informatie uit te halen.

De toegevoegde waarde van deze informatie verschilt in de praktijk. Soms is de informatie heel concreet, in andere gevallen vaag. Dat wil echter niet zeggen dat de informatie onbruikbaar is. Soms komt er vanuit verschillende bronnen informatie bij elkaar waardoor de gezamenlijke informatie onderzoekwaardig wordt. Het is belangrijk te benadrukken dat er altijd (individueel) aanvullend onderzoek gedaan voordat de Belastingdienst een fiscaal standpunt inneemt of

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen Business: graag een voorbeeld invullen

Met opmerkingen Business: Vraag Stas: Is dit het enige systeem? Hoe belangrijk is dit in het hele plaatje, hoe groot is de schakel of zijn er alternatieven? Iig toeslagen heeft volgens de stas meer systemen.

Met opmerkingen Business: vraag Stas: wordt 100% van deze informatie onderzocht?

een oordeel geeft over een aanvraag voor een toeslag en er gevolgen aan verbindt voor de betreffende belastingplichtige dan wel toeslaggerechtigde.

Voorbeeld

Iemand meldt dat zijn buurman in een veel te dure auto rijdt, terwijl hij een uitkering krijgt en een andere tipgever vermoedt dat dezelfde man zwart bijklust in een bepaald bedrijf. Dit kan aanleiding zijn voor de Belastingdienst om een onderzoek te starten maar er kan ook uit het dossier duidelijk worden dat de betrokken buurman al zijn inkomsten aangeeft of bijvoorbeeld een erfenis heeft gekregen.

PM onderneming voorbeeld

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen Business: Stas wil ook graag een voorbeeld tav van een onderneming. Graag opnemen

1.4 Proces van signaal tot en met onderzoek

Signalen zijn interne en externe meldingen die binnenkomen via verschillende postbussen zoals de FIOD Infodesk (o.a. Meld Misdaad Anoniem), via interne onderzoeken of via brieven en meldingen aan de balie. De opwerking en behandeling van deze signalen gebeurt langs de lijnen van handhavingsregie⁶.

Registratie van signalen vindt plaats in FSV. Samengevat zijn er een aantal stappen bij het oppakken van een signaal van mogelijke fraude:

1. Lezen, beoordelen competentie en registratie;
2. Nadere fiscale duiding bepalen;
3. Indien van toepassing: behandelvoorstel opstellen.

PM specifieke aanpak van directies

PM beschrijving proces van begin tot eind, van binnenkomen signaal tm onderzoek

Met opmerkingen Business: graag beschrijving dat er verschillen zijn tussen directies en voorbeelden. Alleen MKB heeft nu wat aangeleverd.

1.5 hoe nu omgaan met fraudesignalen zonder FSV

Nadat FSV eind feb. jl. is uitgezet, zijn de informatieloketten op de 11 locaties fraude-EOS voortgegaan met het proces rondom signalen en informatieverzoeken. Uiteraard gemankeerd, omdat een eenduidige vastlegging, zoals FSV, ontbreekt. Hierin zou een keuze gemaakt kunnen zijn om niets meer te doen in deze 2 processen. In het kader van de rol van de informatieloketten in bijv. de externe overheidssamenwerking (o.m. aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit) is dat geen optie. Voor eenduidigheid en werkbaarheid is een vastlegging noodzakelijk. Hierin kiest een onderscheiden informatieloket de meest logische en voor de hand liggende weg. Uit noodzaak wordt veelal gebruik gemaakt van (tijdelijk) Excel of aan Excel gerelateerde tools. Uiteraard binnen de (werk-) omgeving van de informatieloketten en de daarbij betrokken medewerkers. Een notie hierbij is dat FSV niet meer geraadpleegd kan worden waardoor opvolging van bestaande signalen niet mogelijk is.

Met opmerkingen Business: dit is het MKB verhaal. Graag aanvullen door andere directies en stroomlijnen.

⁶ Zie hiervoor <https://over-ons.belastingdienst.nl/wp-content/uploads/2017/02/Handhavingsstrategie-Belastingdienst.pdf>

2. FSV

2.1 Hoe is FSV tot stand gekomen

Wij zijn hiervoor ingegaan op het belang van het registreren van signalen van mogelijke fraude. Voordat de Belastingdienst beschikte over een registratiesysteem voor mogelijke fraudesignalen werden fraudesignalen lokaal bijgehouden in Excelsheets. De Belastingdienst heeft de Excelsheets zelf doorontwikkeld tot een overzicht voor Persoonsgericht en Intensief Toezicht (het zogenoemde PIT-dagboek). PIT bevatte een overzicht van de diverse werkstromen die toen binnen de bijzondere aanpak van fraude en externe overheidssamenwerking aan de orde waren. Tussen 2001 en 2005 was er veel aandacht voor Belastingdienst brede systeemfraude. Voor een gerichte aanpak ontstond de behoefte om een applicatie te ontwikkelen om alle signalen omtrent mogelijke systeemfraude (het laten uitbetalen van bedragen gebaseerd op onjuiste gegevens) in beeld te krijgen. Omdat men op een lokaal kantoor van de Belastingdienst beschikte over PIT dagboek, is dit in 2009 vanuit praktische overwegingen Belastingdienst-breed beschikbaar gesteld. FSV is ontstaan vanuit de wens om signalen omtrent mogelijke fraude gestructureerd vast te leggen en hiermee het gebruik van excel spreadsheets weggenomen juist als beheersmaatregel om zicht te hebben welke signalen er zijn, wie toegang heeft. Als bijlage is een tijdlijn toegevoegd waarbij ook wordt ingegaan op het ontstaan van FSV.

2.2 Welke informatie staat er in FSV

FSV bevat informatie zoals tips en kliks (risicosignalen), antecedenten en andere signalen. Als bijlage PM hebben we screenshots toegevoegd van de informatie die in FSV kan worden opgenomen. Hieruit blijkt dat het naast NAW gegevens bijvoorbeeld gaat om fiscale gegevens, eventueel opgelegde boetes en gegevens van relaties (zoals partner en fiscaal dienstverlener). Daarnaast was het mogelijk om in een open veld aantekeningen te maken. Het systeem kende twee mogelijkheden om een exportfunctie te gebruiken. Het maken van afdrukken van schermen en de volledige export van gegevens in FSV voor één of meerdere burgers/bedrijven. PM nadere info mbt exportfunctie. De exportfunctie is onder andere gebruikt voor (lokale) overzichten om zo inzicht te krijgen in aantallen, soorten en herkomst signalen of informatieverzoeken

2.3 Externe overheidsorganisaties

De informatie uit FSV werd ook gebruikt op grond van wettelijke verplichtingen om gegevens te delen en in samenwerkingsverbanden waar de Belastingdienst deel vanuit maakt. Informatieverzoeken van andere overheidsinstanties worden ook geregistreerd in FSV. Dat zijn diverse overheidslichamen, waarbij er een wettelijke verankering (vaak verplichting) is voor het verstrekken van informatie. Dat loopt uiteen van gemeenten (bijv. o.g.v. art. 64 Participatiewet) tot UWV (bijv. o.g.v. art. 54 SUWI). Verzoeken om informatie van andere organisaties werd ook in FSV vastgelegd. Dit werd niet als signaal vastgelegd, hiervoor was een aparte rubriek in FSV. Om een informatie verzoek te verrijken tot signaal is er eerst een nadere toezicht actie nodig. De enkele uitvraag van gegevens is dus geen signaal voor potentiële fraude. In FSV was wel zichtbaar dat er een informatieverzoek was gedaan.

Voorbeeld

PM met RIEC en belang OM

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen

Business: klopt dit?

Met opmerkingen

Stas wil de screenshots niet verstrekken omdat het te weinig zegt. Voorbeelden in de Business opgevraagd. Nog bespreken met stas nav de voorbeelden.

Met opmerkingen

invullen

Business: verhaal

Met opmerkingen

aangeven wat.

Business: graag

Met opmerkingen

voorbeeld opnemen

MKB: graag een

2.4 Wie gebruiken FSV

De applicatie FSV werd gebruikt door verschillende soorten functionarissen uit verschillende directies binnen de Belastingdienst. Een Belastingdienstmedewerker is nooit geautoriseerd voor FSV in zijn geheel maar voor één of meer specifieke taken binnen FSV, bijvoorbeeld "behandelaar" of "raadpleger". Zo kun je bijvoorbeeld de taak "behandelaar" hebben inclusief 'schrijfrechten' om bijvoorbeeld binnengekomen signalen te registreren of de taak "raadpleger" waarbij je alleen de informatie kunt inzien. FSV werd gebruikt in de processen van meerdere directies, bijvoorbeeld zowel bij de directie Toeslagen als de directie MKB. Binnen de directies maakten vooral medewerkers van toezichts- en fraudeteams gebruik van FSV. Omdat FSV gebruikt wordt in meerdere organisatieonderdelen en medewerkers in bepaalde functies automatisch werden geautoriseerd ontstond het aantal van 5000 autorisaties.

2.5. Schoning van gegevens in FSV

De AVG stelt dat gegevens verwijderd moeten worden als deze "niet meer nodig" zijn. Wat verstaan moet worden onder "niet meer nodig" zijn, is vastgelegd in de zogenaamde selectielijst die vastgesteld is in het kader van de Archiefwet (zie bron). In de selectielijst is op hoofdlijnen aangegeven wat er met de gegevens moet gebeuren die de Belastingdienst in beheer heeft. Bepaalde gegevens moeten na afloop van de bewaartermijn permanent bewaard worden in het Nationaal Archief en de rest moet na een bepaalde termijn vernietigd worden. Jaarlijks moeten de gegevens op basis van de selectielijst beoordeeld worden en overeenkomstig de termijn uit de selectielijst verwerkt worden. Naar aanleiding van de GEB is in 2019 de opdracht gegeven om FSV te schonen. In afstemming met de [] is een schoningscript opgesteld. Deze schoning is echter niet conform opdracht in 2019 uitgevoerd maar pas op 27-02-2020. Overigens zit er geen schoningsprogrammatuur in FSV, dit moet jaarlijks op basis van een script opgestart worden.

Momenteel wordt er een signaal niet altijd direct verwijderd als blijkt signaal niet terecht is.

2.6 Hoeveel (rechts-)personen staan er in FSV

Bij het weergeven van het aantal belastingplichtigen in FSV moet een onderscheid gemaakt worden tussen het aantal voor én na een schoning van gegevens op 27 februari 2020. Een van de maatregelen uit de GEB van januari 2019 was namelijk dat oude gegevens uit FSV moesten worden geschoond. Op 27 februari 2020 heeft er een schoning plaats gevonden omdat een deel van de gegevens in FSV op grond van de AVG moest worden vernietigd. Voor de schoning heeft de Belastingdienst een back-up veiliggesteld en in een beveiligde omgeving opgeslagen. Hierdoor kan inzicht worden verkregen in de situatie van voor de schoning en kan dit geraadpleegd worden voor verantwoording, audits en onderzoek. Deze gegevens mogen vanwege de schoning niet meer worden gebruikt voor de beoordeling van aangiften of aanvragen van toeslagen. De signalen uit FSV kunnen betrekking hebben op zowel natuurlijke personen als rechtspersonen. Onderstaand overzicht geeft de aantallen natuurlijke personen en rechtspersonen in FSV voor en na de uitgevoerde schoning op 27 februari 2020.

	Personen	Rechts- personen	Onbekend	Totaal

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen [] IVenD: check, klopt dit nou. Zie ook opmerking Toeslagen bij antwoorden vragen

Met opmerkingen [] GKT: check dit aantal, klopt dit zo of kunnen we een exact aantal noemen?

Met opmerkingen [] Business: klopt dit?

Met opmerkingen [] check

Met opmerkingen [] IVenD/GKT: wat is er nou precies geschoond en waarom. Moet hier worden opgenomen.

Met opmerkingen [] IVenD: check, klopt deze argumentatie.

Vóór schoning	244.273	85.350	6	329.629
Na schoning	133.508	52.542	5	186.055
Onbekend: niet bestaande BSN nummers.				

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

3. Specifieke rol FSV bij Toeslagen

3.1 Welke samenloop was er tussen het gebruik van FSV en CAF zaken

3.2 Op welke andere wijze kunnen burgers door Toeslagen in de FSV zijn geregistreerd?

3.3 Op welke andere manieren kunnen ouders zich door Toeslagen als fraudeur behandeld hebben gevoeld?

3.4 Hoe hiermee omgaan binnen herstel?

4. FSV en relatie tot de AVG (inclusief de GEB) en andere rechten burgers en bedrijven

4.1 FSV voldoet niet aan de AVG

Brief mei 2019. Waar voldoen we wel en waar nog niet? **PM**

De Belastingdienst werkt hard aan het duurzaam voldoen aan de AVG en blijft dat doen. Naleving van de AVG is immers geen statisch gegeven, maar een proces dat voortdurend aandacht vergt. De genomen maatregelen en de gestelde kaders moeten worden onderhouden. De Belastingdienst blijft dus doorlopend werken aan maatregelen en kaders. Wij vinden het belangrijk om te benadrukken dat incidenten niet zijn uit te sluiten, in de veelheid van (veranderende) processen en complexiteit van de organisatie. De Belastingdienst streeft ernaar deze situaties conform de normen van de AVG af te handelen.

4.2 Totstandkoming GEB en tijdlijn

In augustus 2018 is binnen de Belastingdienst de opdracht gegeven om een GEB op te stellen over FSV. De concept-GEB is vastgesteld in januari 2019. De GEB is uitgevoerd op de applicatie en niet op de verwerkingen in het kader van de verschillende toezichtprocessen waarbij FSV één van de te gebruiken applicaties is. De rechtmatigheid van de verwerkingen in de toezichtprocessen is getoetst bij het implementatietraject voor de AVG in 2018. Bij de uitvoering van de GEB is gekozen voor een beperkte reikwijdte: alleen de applicatie en niet individuele verwerkingen uit het toezichtproces.

De Belastingdienst heeft, volgend op de concept-GEB van januari 2019 en naar aanleiding van aanvullend onderzoek op de exportfunctionaliteit in mei 2019 maatregelen genomen om de risico's van het gebruik van FSV te beperken. Zo is het aantal autorisaties teruggebracht van ruim 5000 naar ongeveer 1000. Ook is de procedure voor het verkrijgen van een autorisatie aangescherpt. Alleen medewerkers die de applicatie frequent nodig hebben krijgen een autorisatie. De autorisatie voor de exportfunctie van de applicatie is beperkt. Ook zijn de gegevens in februari 2020 conform de geldende selectielijst geschoond.

Met deze maatregelen ging de Belastingdienst er medio 2019 vanuit dat er afdoende maatregelen waren genomen. Uit de in november 2019 nader

Met opmerkingen : Nog in bewerking

Met opmerkingen : **MKB**: vraag stas: is er eerder onderzoek gedaan?

Met opmerkingen : **GKT**: is tekst uit de GEB, klopt dit?

Met opmerkingen : **GKT**: staat in de GEB open op Q4 2019. Is dit gedaan en zo ja met hoeveel?

uitgevoerde GEB bleek echter dat er nog aanvullende maatregelen nodig waren omdat de getroffen maatregelen het restrisico niet voldoende hebben weggenomen. Uiteindelijk is besloten de applicatie FSV uit te zetten en nader onderzoek te doen. Zoals wij hebben aangegeven had dit eerder moeten gebeuren en niet pas in februari 2020. De conclusie uit de GEB van januari 2019 had aanleiding moeten zijn om de [] van de Belastingdienst en de [] te betrekken. Dit is niet gebeurd. Deze personen hebben pas op 20 februari 2020 kennisgenomen van de uitkomst van de GEB van november 2019.

Uw Kamer heeft gevraagd om nauwkeurig in kaart te brengen hoe de GEB tot stand is gekomen. In bijlage PM is een tijdslijn opgenomen die inzicht geeft in het proces van de GEB.

4.3 Informatievoorziening bewindspersonen

Wij zijn geïnformeerd naar aanleiding van op 10 februari 2020 gestelde persvragen. Ook onze ambtsvoorgangers zijn niet eerder geïnformeerd over de GEB. Op 18 februari hebben wij beiden de conceptantwoorden naar aanleiding van die persvragen ontvangen voor akkoord.

PM waarom bewindspersonen niet eerder geïnformeerd??

PM definitieve beeld informeren bewindspersonen.

PM bewindspersonen niet eerder geïnformeerd. PM hoefde ook wel niet?

PM oordeel hierover

4.4 Betrekken [] en AP

Wij willen ook nog specifiek ingaan op het betrekken van de [] en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Zoals wij hebben aangegeven is de [] pas in februari 2020 geïnformeerd. De conclusie uit de GEB van januari 2019 had echter aanleiding moeten zijn om [] van de Belastingdienst en [] te betrekken. [] had als interne toezichthouder van het ministerie van Financiën kunnen adviseren over de bij het uitvoeren van de GEB gedefinieerde risico's en voorgestelde maatregelen. [] zou de verwerkingsverantwoordelijke hebben kunnen adviseren over eventuele (rest)risico's en over het in verband daarmee raadplegen van de AP. De AP hoeft enkel om advies te worden gevraagd als er sprake is van een hoog risico dat niet met passende maatregelen is weg te nemen. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijk zelf (in casu de Belastingdienst) om te bepalen of er sprake is van een hoog risico. De AP is, sinds het van toepassing worden van de AVG op 25 mei 2018, niet eerder gevraagd om na het uitvoeren van een GEB te adviseren over een verwerking die een hoog risico oplevert. Tot nu toe is het volgens de Belastingdienst gelukt om maatregelen te vinden waardoor er geen sprake is van een hoog risico.

De AP had dus niet geïnformeerd hoeven worden, maar [] had om advies moeten worden gevraagd. Overigens is besloten in dit geval de AP alsnog te informeren. Naar aanleiding van de aandacht vanuit de media en uw Kamer heeft de Belastingdienst op 2 maart 2020 de AP geïnformeerd over FSV. Inmiddels heeft de AP aangegeven dat er een onderzoek is gestart. Onbekend is wanneer dit onderzoek wordt opgeleverd. Wij zullen u informeren over de uitkomsten van dit onderzoek.

4.5 Openbaar maken GEB

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen []

Ivendo: Check

Met opmerkingen []

Ivendo: vraag stas wanneer? Kunnen jullie dit checken.

Uw Kamer heeft gevraagd naar het verschil in openbaarmaking van de GEB op grond van de Wob en aan uw Kamer met de brief van 2 maart jl⁷. Het beleid van Financiën is dat persoonlijke beleidsopvattingen niet openbaar worden gemaakt wanneer die zijn opgenomen in een document waarop een Wob-verzoek betrekking heeft. Bij de eerste juridische beoordeling over het verstrekken van de GEB aan de media is geoordeeld dat de desbetreffende passage viel onder de uitzonderingsgrond persoonlijke beleidsopvatting in de Wob. Bij verstrekking aan de Tweede Kamer heeft door ons een herbeoordeling van deze passage plaats gevonden en hebben wij besloten om de GEB te verstrekken inclusief deze passage.

4.6 Overige rechten burgers en bedrijven

5. Wat gaan we doen?

5.1 Hoe FSV laten voldoen aan de AVG

Door het uitzetten van de FSV-applicatie heeft de Belastingdienst momenteel geen systeem waar mogelijke signalen van fraude in worden geregistreerd. Deze signalen blijven op dit moment staan in de inkomende mailboxen. Daarmee zijn ze nu niet toegankelijk voor gebruik binnen de Belastingdienst. Zoals wij hierboven hebben aangegeven is een applicatie als FSV van belang voor een goede fraudebestrijding door de Belastingdienst. De GEB is uitgevoerd op de applicatie en niet op de verwerkingen in het kader van de verschillende toezichtprocessen waarbij FSV één van de te gebruiken applicaties is. Om FSV weer te kunnen gebruiken moeten GEB's worden uitgevoerd op de verwerkingen in het kader van toezicht, waarbij FSV gebruikt wordt als applicatie. Als uit deze GEB's risico's komen, worden daarvoor maatregelen voorgesteld om de risico's te beperken. Voor dit geheel wordt om advies gevraagd. Afhankelijk van advies worden de maatregelen getroffen en kan de verwerking weer worden opgestart, worden er andere maatregelen voorgesteld of wordt in overleg met de de AP gevraagd om te adviseren over hoge (rest)risico's. We verwachten dat dit traject uiterlijk 1 juni is afgerond en zullen uw Kamer hierover informeren.

5.2 Zijn de andere verwerkingen en applicaties wel conform de AVG

Zijn er andere vergelijkbare systemen; doorlichten (brede verhaal)

5.2.1 Quickscan

5.2.2 6 maandentraject om alles te bekijken

5.2.3 Onafhankelijke derde laten kijken; link met brief 'inbreng SO eindbrief AP over DF&A'

5.3 Versterking positie

PM BOA – u ontvangt een separate notitie

5.4 Trajecten verbetering fraudeaanpak

Vanwege de relatie tussen FSV en de fraudeaanpak willen wij hier ook ingaan op een aantal trajecten waar we momenteel mee bezig zijn om de fraudeaanpak binnen de Belastingdienst, onder andere op basis van de geleerde lessen uit de

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen IVenD: juridische teksten (oa inzage en bezwaar) worden nog herschreven conform de wensen van de stas.

Met opmerkingen PM Business: klopt dit? zo nee dan graag kloppende passage aanleveren

Met opmerkingen Business: is dit haalbaar? Zo nee wat dan moeten een datum opnemen.

⁷ PM

toeslagencasus, te verbeteren. Zoals aangegeven dient deze aanpak immers passend te zijn en met voldoende waarborgen omkleed.

5.4.1 Opvolging fraudesignalen

De behandeling van signalen van fraude binnen de Belastingdienst wordt, zoals is toegezegd in de brief van 15 november jl.⁸, tegen het licht gehouden. Het gaat dan om de vraag of, bij signalen van mogelijke fraude, gepaste middelen worden ingezet. Het betreft de waarborgen in de organisatie die:

- ervoor zorgen dat we de gepaste middelen inzetten en daarmee voorkomen dat we burgers en bedrijven ten onrechte met te zware middelen benaderen;
- ervoor zorgen dat we keuzes kunnen onderbouwen en zo nodig terug kunnen grijpen op eerdere vastleggingen;
- ervoor zorgen dat de waarborgen worden nageleefd en hier op wordt toegezien.

Daarbij zal ook worden gezien of en zo ja welke verbeteringen hier bij nodig zijn. Als dit voor de Belastingdienst in kaart is gebracht zal ook met andere (overheids-)partijen die werken met signalen van mogelijke fraude worden gesproken om te vernemen wat de reactie op de aanpak van de Belastingdienst is en of er nog suggesties voor verbeteringen zijn.

In de afgelopen tijd is bij de Belastingdienst in kaart gebracht welke waarborgen er zijn. Momenteel worden deze intern besproken en worden aanbevelingen opgesteld. De conclusies en aanbevelingen verwachten wij in september van dit jaar met uw Kamer te kunnen delen.

5.4.2 Fraudemeldpunten

De Belastingdienst heeft verschillende fraudemeldpunten waar onder andere tips en klits gemeld kunnen worden. Voorbeelden hiervan zijn het centraal meldpunt faillissementsfraude, het meldpunt accijnsfraude en de FIOD infodesk. De meldingen van deze meldpunten werden onder andere in FSV geregistreerd. Bij de verschillende fraudemeldpunten wordt momenteel in kaart gebracht welke signalen hier binnenkomen, hoe de registratie is en gezien of hier verbeteringen nodig zijn. Uw Kamer heeft ook in de schriftelijke vragen naar dit traject en een notitie aan onze ambtsvoorganger gevraagd die wij met deze brief u ook doen toekomen.

5.4.3 Specifieke trajecten binnen directies

PM, zijn er nog specifieke fraude trajecten binnen directies die genoemd moeten worden?

6. Extern toezicht BD

Ons streven is om uw Kamer tijdig, transparant en zo volledig als mogelijke te informeren. Tegelijkertijd kan ik niet uitsluiten dat er in de toekomst nog zaken naar boven zullen komen.

PM vaker niet gebeurd. Daarom....

PM BOA – u ontvangt een separate notitie

7. Afsluiting/conclusie

PM afsluitende tekst + politiek oordeel

⁸ PM

Directie Belastingdienst
Met opmerkingen [] Ligt een notitie over bij de stas. Dit hoofdstuk aanpassen nav reactie hierop.

Ons kenmerk
2020-0000073486

Met opmerkingen [] **IVenD/Business:** specifieke check, hoe zit het met GEB's op deze verwerkingen?

Met opmerkingen [] **Business:** zijn hier nog trajecten die we hier willen kunnen noemen. Hier meer we kunnen noemen hoe beter, stas wil actie zien.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Alexandra C. van Huffelen

De staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

J.A. Vijlbrief

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Ons kenmerk
2020-0000073486